

weder op, grijpt deze bij een poot en sleept haar tot voor den ingang van het nest. Nu daalt zij, achteruitlopend, zoo diep in de schacht af, dat nog alleen haar kop hierbuiten steekt. Daarop tast zij met de kaken onder en langs hare prooi, totdat zij den spintepel heeft gevonden. En aan dien tepel trekt zij nu de spin naar binnen en verder naar omlaag. Bij deze manier van handelen strekken zich de acht lange spinnepooten, zoodra zij eenigen weerstand ontmoeten, naar voren en leggen zich vlak tegen het spinnelijf aan, waardoor alle hapering vermeden wordt.

Breda.

P. HAVERHORST.

=====

TIENDE VERVOLG OP HET AANHANGSEL IN
„COLEOPTERA NEERLANDICA III”
(Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche
Coleopteren-fauna XLVIII).

- Op blz. 69. **Aleochara lygaea** Kr. Door den heer *P. van der Wiel* bij Schin op Geul, Mei, gevangen en met mijn dank voor mijne collectie bestemd. No. 515bis van de Nieuwe Naamlijst.
- „ „ 104. **Phytosus nigriventris** Chevrol. Door den Heer *J. Broerse* bij Cadzand (Staatsvlaanderen), Juni, langs het strand, in het zand onder eene doode kip. Het exemplaar werd met dank voor mijne collectie aangeboden. No. 754bis van de N.N.
- „ „ 109. **Lamprinus erythropterus** Panz. Dr. *A. Reclaire* ving bij Hilversum een exemplaar in een heikuil en was zoo vriendelijk, dit aan mij af te staan, waarvoor mijn dank. No. 811bis van de N.N.
- „ „ 120. **Philonthus chalceus** Steph. Terwijl bij deze soort in den regel alleen het eindlid der sprieten geelbruin is, ontving ik van *Prof. Dr. Max Weber* twee exemplaren uit het Treeksche bosch, in de buurt van Amersfoort, bij welke de sprieten grootendeels geelbruin zijn. Een

gaaf exemplaar werd, met mijn dank, voor mijne collectie bestemd. Het andere exemplaar is defect, maar aan een der afgebroken sprieten is reeds het begin der lichte kleur te zien. No. 935 van de N.N.

Op blz. 172, Genus **Choleva** Latreille. In 1923 verscheen in „l'Abeille” een werk, „Revision des Choleva Latreille” door Dr. *R. Jeannel*, waarin verscheidene nieuwe soorten beschreven worden. Van alle soorten geeft hij ook eene uitvoerige beschrijving, met afbeeldingen, van de genitaliën der ♂♂ en ♀♀, zoo ook van de trochanters der ♂♂. Bovendien worden de vindplaatsen van alle door *Jeannel* onderzochte exemplaren nauwkeurig opgegeven, zoodat het verbreidingsgebied van elke soort is na te gaan. Het bleek aan hem, dat de trochanters der ♂♂ en de genitaliën uitmuntende soortkenmerken zijn.

Aan de hand van deze monographie heeft de heer *P. van der Wiel* het Nederlandsch materiaal uit verscheidene collecties onderzocht. In ons land zijn een 12-tal soorten bekend, vermoedelijk zelfs 13, doch van ééne soort zal de determinatie nog door *Jeannel* bevestigd moeten worden.

De heer *van der Wiel* laat hieronder een overzicht der door hem onderzochte exemplaren volgen en zal later, in een afzonderlijk stuk, eene uitvoerige verhandeling geven, met toevoeging van determinatietabellen en afbeeldingen. In verband hiermede zal hij gaarne materiaal, zoowel uit Nederland als uit het buitenland, uit de Nederlandsche collecties verder bewerken. Van verschillende zijden ontving hij reeds veel materiaal ter bewerking toegezonden (ongeveer 420 Nederlandsche en 100 buitenl. exemplaren), waarvoor hij reeds zijn hartelijken dank betuigt. Hierbij volgt, in systematische rangorde, een overzicht van de

tot heden in Nederland gevonden soorten, als resultaat van het voorloopig onderzoek.

- Op blz. 172. **Choleva spadicea** Sturm (Sub-gen. **Cholevopsis** Jeannel). Een ♀ werd bij Arnhem, in Nov. 1899, door den heer *van Tricht* gevangen. Het vroeger uit Doorn vermelde ex. behoort tot de volgende soort. No. 1342 van de N.N.
- „ „ 172. **Choleva paskoviensis** Reitt. (spadiceus Kr.) (Sub-gen. **Cholevopsis** Jeannel). Bij Doorn, Breda, Hilversum en Maastricht. Daarvan zijn 3 ♂♂ en 1 ♀ uit Nederland bekend. No. 1342bis van de N.N.
- „ „ 172. **Choleva agilis** Klug (testaceus Latr., gausapata Steph., gomphosata Steph., Lederiana Reitt., adusta Reitt.). Verbreid in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland en Limburg. No. 1347 van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva oblonga** Latr. (intermedia Kr., angustata (pars) Erichs.). Verbreid in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland, Friesland, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. No. 1345 van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva cisteloides** Frölich (castaneus Strm., humeralis Brullé, agilis Fabr., var. dacica Jeannel). Vroeger beschouwd als eene der gewoonste soorten, blijkt zij bijna uitsluitend in Zuid-Limburg voor te komen, doch ook bij de Lutte nabij Oldenzaal. No. 1346 van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva bicolor** Jeannel. Zeldzaam. Maastricht, St. Pieter, Houthem en ook bij Nijmegen. No. 1346bis van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva glauca** Britten. Bij den Haag, Katwijk, Kralingen, Rotterdam, Rhoon, Paterswolde, Apeldoorn, Druten, Renkum, Tiel, Wageningen, Arnhem, Burgst, Eethen (N.-Br.) en Kunrade. No. 1346^{2bis} van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva angustata** Fabr. (angustata Erichs., var. 2; cisteloides (pars) auct., pyrenaica

Jeannel). Verbreid in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland, Utrecht, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. No. 1346^{3bis} van de N.N.

- Op blz. 172. **Choleva Sturmi** Ch. Brisout (angustata (pars) Erichs., arguta Rey, leucophthalma Fiori). Bij Amsterdam, den Haag, Mierde, Winterswijk, Exaeten en Sittard. Eigenaardig dat van deze soort tot heden slechts 7 ♀♀ gevonden werden, daarentegen niet een enkel ♂. No. 1344 van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva Fagniezi** Jeannel (angustata Britten; ras gallica Jeannel, ras brevistylis Jeannel, ras Fagniezi Jeannel (= type), ras gracilicornis Jeannel). Bij Hilversum, Laag Soeren, Apeldoorn, Dene-kamp, Arnhem, Breda, Exaeten, Amby en Maastricht. In het geheel slechts 2 ♂♂ en 8 ♀♀ No. 1346^{4bis} van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva Jeanneli** Britten (Sturmi Britten). Bij IJmuiden, Valkeveen, Laren (N.-H.), Hilversum, Voorschoten, Leiden, Oost-Kapelle, Maarsbergen, de Lutte, Eerbeek, Huissen, Arnhem, Sittard en Steyl. No. 1346^{5bis} van de N.N.
- „ „ 173. **Choleva elongata** Payk. (rufescens Illig., angustatus Strm., angustata Thoms., lucidicollis Reitt.). Bij Amsterdam, Valkeveen, Katwijk, Rotterdam, Hoek van Holland, Apeldoorn, Ederveen, Brummen, Arnhem, Oldenzaal, Burgst, Baarle Nassau, Sittard, Merkelbeek en Valkenburg. No. 1343 van de N.N.
- „ „ 218. **Epuraea thoracica** Tourn. Door Dr. A. Reclaire, in één enkel exemplaar, bij Baarn, Juni, gevangen en met mijn dank voor mijne collectie bestemd. Het exemplaar was door den heer R. Scholtz zeer juist als zoodanig gedetermineerd. No. 1854bis van de N.N.
- „ „ 307. **Aphodius contaminatus** Hrbst. Dr. A. Reclaire ving bij Hilversum, Sept., een exemplaar, dat mij voorkwam eene hybride te zijn van deze

soort en *A. prodromus* Brahm. Kop en halschild zijn volkomen als bij *contaminatus*, maar de dekschilden wijken zeer af van de teekening, maar stemmen overeen met die van *prodromus*. Wellicht is het de var. B(bèta) van *W. L. E. Schmidt*, „Révision der deutsch. Aphodius-Arten (Germar's Zeits. f. d. Ent. II. 1840), Flügeldecke stark behaart, fast grauschwarz, Flecke undeutlich". *Mulsant* (Histoire Naturelle des Coléoptères de France 1842) beschrijft eene var. *indistinctus* („Elytres plus obscures; taches peu distinctes"); het kan wellicht ook deze donkere ab. zijn. Exemplaren, bij welke het aantal vlekken meer of minder gereduceerd is, noemt hij de var. **miser** (met het type). No. 1611 van de N.N.

Op blz. 317, noot 1. Het exemplaar van **Buprestis aurlenta** L. (*splendida* Payk., *splendens* F., *pretiosa* Hrbst.), in Amsterdam, door *Dr. D. Mac Gillavry*, uit geïmporteerd hout gesneden, blijkt niet deze soort te zijn, maar de Amerikaanse **B. impedita** Say. *Dr. Jan Obenberger*, in Praag, deelt in eene verhandeling over „**Buprestis splendens** Fabr. und ihre nord-amerikanischen Verwandten" (in „Entomologischer Anzeiger No. 8. Jahrg. 1927") mede, dat volgens *Semenov* de echte **B. splendida** Payk. een merkwaardige vertegenwoordiger der europeesche fauna is, ongetwijfeld een van de oude, wellicht nog miocaene vormen, die aan het uitsterven zijn. Deze komt slechts zeer sporadisch voor in Oost-Siberië, Oost-Azië, Noord Korea en ook wel in Europa, o.a in Rusland, op *Populus nigra*, en in Bosnië op dennen.

Obenberger meent ook, dat de europeesche **splendens** F. eene zelfstandige soort is, een relictvorm en ook eene der interessantste **Buprestis**-soorten. Meermalen hebben zich enkele Amerikaansche soorten in Europa uit geïm-

porteed hout ontwikkeld, en werden, zooals ook wel beweerd wordt, door handelaars uit Amerika verkregen en als de ware europeesche **aurulenta** L. aangeboden. Uit de collectie van Dr. *Mac Gillavry* zag ik de in Noord Amerika voorkomende **B. radians** Le. Conte, welke opvallend onderscheiden is van **impedita**. De echte europeesche soort is mij onbekend. No. 2238 van de N.N.

Op blz. 330. **Elater sanguineus** L. De a. **burdigalensis** du Buys. werd, met het type, door de gebroeders *Bonno* en *Sybo Klynstra*, bij Laag Soeren, April, verzameld en met mijn dank voor de slandaard-collectie aangeboden.

No. 2324 van de N.N.

„ „ 436. **Chrysomela fuliginosa** Oliv. Het **type** werd door den heer *P. van der Wiel* bij Schin op Geul (Limb.), Mei, gevangen en met dank voor mijne collectie bestemd.

No. 2808 van de N.N.

„ „ 444. **Gastroidea polygoni** L. a. **Evertsi** Rüschk. Pater Dr. *F. Rüschkamp S. J.* beschreef deze ab. uit Keulen in: „1. Nachtrag zu *C. Röttgen*, die Käfer der Rheinprovinz (Verhandl. d. Naturhistor. Vereins der preuss. Rheinlande und Westfalen, 83. Jahrgang 1926)”. Hier zijn de sprieten zwart, halsschild, tot op de roodbruine zijranden na, zwart. Van Dr. *C. Willemse* ontving ik, in 1911, met mijn dank, een ex. uit Well (Limb.) Juni.

No. 2818 van de N.N.

ED. EVERTS.

Den Haag.

